



2010
**HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION**

Classical Hebrew Extension

General Instructions

- Reading time – 10 minutes
- Working time – 1 hour and 50 minutes
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 50

Section I Pages 2–6

30 marks

This section has two parts, Part A and Part B

- Allow about 1 hour and 5 minutes for this section

Part A – 20 marks

- Attempt Questions 1–2

Part B – 10 marks

- Attempt Question 3

Section II Pages 7–9

20 marks

- Attempt Questions 4–6
- Allow about 45 minutes for this section

Section I — Prescribed Text

30 marks

Allow about 1 hour and 5 minutes for this section

Part A – 20 marks

Attempt Questions 1–2

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.
Use the extracts and your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (11 marks)

(a) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Jeremiah 44:7–8

- 7 וַעֲתָה כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדּוּ אֶתְּכֶם עַשִׂים
רָעָה גְדוֹלָה אֶל־נַפְשֵׁיכֶם לְהַכְרִית לָכֶם אִישׁ־וְאִשָּׁה עוֹלָל וְיוֹנֵק
מִתּוֹךְ יְהוּדָה לְבִלְתִּי הוֹתִיר לָכֶם שְׂאֵרִית:
8 לְהַכְעִסְנִי בְּמַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם לְקַטֵּר לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲשֶׁר־אַתֶּם בָּאִים לְגוֹר שָׁם לְמַעַן הַכְרִית לָכֶם וּלְמַעַן הִיוֹתְכֶם
לְקָלָה וּלְחֶרֶף בְּכָל גּוֹי הָאָרֶץ:

- (i) To what does the expression רָעָה גְדוֹלָה (verse 7) refer? 2
- (ii) לְבִלְתִּי (verse 7) and לְמַעַן (verse 8) share a common grammatical rule. 2
Identify the rule and show how it applies in each case.

Question 1 continues on page 3

Question 1 (continued)

(b) Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Jeremiah 45:1–5

- | | |
|---|---|
| הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְרֵמְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־בָּרוּךְ בֶּן־נְרִיָּה בְּכַתְּבוֹ
אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה עַל־סֵפֶר מִפִּי יְרֵמְיָהוּ בַּשָּׁנָה הָרַבְעִית לִיהוֹיָקִים
בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר: | 1 |
| כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עָלַיָּךְ בָּרוּךְ: | 2 |
| אֲמַרְתָּ אוֹיֵנָּה לִּי כִי־סָרָה יְהוָה יְגוֹן עַל־מַכְאֲבִי יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי
וּמְנוּחָה לֹא מָצָאתִי: | 3 |
| כֹּה ׀ תֹּאמַר אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה אֲשֶׁר־בָּנִיתִי אֲנִי הָרֹס וְאֵת
אֲשֶׁר־נִטַּעְתִּי אֲנִי נִתַּשׁ וְאֵת־כָּל־הָאָרֶץ הִיא: | 4 |
| וְאֵתָּה תִּבְקֹשׁ־לָךְ גְּדִלוֹת אֶל־תִּבְקֹשׁ כִּי הִנְנִי מִבִּיא רָעָה
עַל־כָּל־בָּשָׂר נְאֻם־יְהוָה וְנִתַּתִּי לָךְ אֶת־נַפְשְׁךָ לְשָׁלָל עַל כָּל־הַמְּקוֹמוֹת
אֲשֶׁר תֵּלֵךְ־שָׁם: | 5 |

Who is the subject of each of the following verbs?

- | | |
|-------------------------|---|
| (i) אֲמַרְתָּ (verse 3) | 1 |
| (ii) תֹּאמַר (verse 4) | 1 |
| (iii) אָמַר (verse 4) | 1 |

Question 1 continues on page 4

Question 1 (continued)

(c) Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Jeremiah 46:18–26

- 18 חִי־אֲנִי נְאֻם־הַמֶּלֶךְ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ כִּי כְתָבוֹר בְּהָרִים וּכְכֹרֶמֶל
בָּיִם יָבוֹא:
19 כָּלִי גִזְלָה עָשִׂי לָךְ יוֹשֶׁבֶת בְּתִמְצָרִים כִּי־נָפַל לְשֹׁמֵה תִהְיֶה וְנִצַּתָּה
מֵאִין יוֹשֵׁב:
20 עֲגֹלָה יִפֹּה־פִיָּה מִצָּרִים קָרִץ מִצָּפוֹן בָּא בָּא:
21 גַם־שֹׁכְרֶיהָ בְּקִרְבָּהּ כַּעֲגֹלִי מִרְבֵּק כִּי־גַם־הִמָּה הִפְנוּ נָסוּ יַחֲדָיו לֹא
עָמְדוּ כִּי יוֹם אִידָם בָּא עָלֵיהֶם עַת פִּקְדָתָם:
22 קֹלָהּ כְּנָחֹשׁ יִלָּךְ כִּי־בַחִיל יֵלְכוּ וּבְקִרְדָּמוֹת בָּאוּ לָהּ כַּחֲטָבֵי עֲצִים:
23 כָּרְתוּ יַעְרָהּ נְאֻם־יְהוָה כִּי לֹא יִחָקֵר כִּי רַבּוֹ מֵאַרְבָּה וְאִין לָהֶם
מִסְפָּר:
24 הִבִּישָׁה בְּתִמְצָרִים נִתְּנָה בְּיַד עַם־צָפוֹן:
25 אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנְנִי פּוֹקֵד אֶל־אֲמוֹן מִנָּא
וְעַל־פִּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם וְעַל־אֱלֹהֵיהֶם וְעַל־מַלְכֵיהֶם וְעַל־פִּרְעֹה
וְעַל הַבְּשָׁתִּים בּוֹ:
26 וַנִּתְּלוּ בְיַד מִבְקָשִׁי נִפְשָׁם וּבְיַד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל וּבְיַד־עַבְדּוֹ
וְאַחֲרֵי־כֵן תִּשְׁכֵּן כִּימֵי־קֶדֶם נְאֻם־יְהוָה:

Explain how the prophet uses different creatures in his writings to convey his message. In your answer, refer to the extract and commentary.

4

End of Question 1

Question 2 (9 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Rosh Hashanah 29b

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעין, אבל לא במדינה. משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין. אמר רבי אלעזר: לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו: אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין. ועוד זאת היתה ירושלים יתירה על יבנה: שכל עיר שהיא רואה ושומעת וקרובה ויכולה לבוא – תוקעין, וביבנה לא היו תוקעין אלא בבית דין בלבד.

ב גמרא מנא הני מילי? אמר רבי לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא: בכתוב אחד אומר "שבתון זכרון תרועה" וכתוב אחד אומר "יום תרועה יהיה לכם". לא קשיא; כאן – ביום טוב שחל להיות בשבת, כאן – ביום טוב שחל להיות בחול. אמר רבא: אי מדאורייתא היא – במקדש היכי תקעינן? ועוד: הא לאו מלאכה היא דאצטריך קרא למעוטי, דתנא דבי שמואל: "כל מלאכת עבודה לא תעשו" – יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת, שהיא חכמה ואינה מלאכה. אלא אמר רבא: מדאורייתא מישרא שרי, ורבנן הוא דגזור ביה, כדרבה. דאמר רבה: הכל חייבין בתקיעת שופר, ואין הכל בקיאין בתקיעת שופר, וגזירה שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד, ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דלולב, והיינו טעמא דמגילה.

ג "משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי וכו'". תנו רבנן: פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת, והיו כל הערים מתכנסין. אמר להם רבן יוחנן בן זכאי לבני בתירה: נתקע. – אמרו לו: נדון. – אמר להם: נתקע ואחר כך נדון. לאחר שתקעו אמרו לו: נדון! – אמר להם: כבר נשמעה קרן ביבנה, ואין משיבין לאחר מעשה. "אמר רבי אלעזר: לא התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא ביבנה בלבד. אמרו לו: אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו בית דין". אמרו לו היינו תנא קמא! – איכא בינייהו בי דינא דאקראי.

- (a) In relation to the blowing of the *Shofar* on Shabbat, describe and account for the different opinions of ר' לוי בר לחמא and רבא. 4

- (b) Analyse the decree of Rabban Yochanan Ben Zakkai: 5
משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהיו תוקעין בכל מקום שיש בו בית דין

In your answer, refer to the *baraita* commencing with the words:
תנו רבנן פעם אחת חל ראש השנה להיות בשבת ...

Section I (continued)

Part B – 10 marks

Attempt Question 3

Answer the question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

In your answer you will be assessed on how well you:

- demonstrate knowledge and understanding of the prescribed text(s) relevant to the question
- communicate ideas and information using relevant examples
- present a logical and cohesive response

Question 3 (10 marks)

Read the extracts, then answer in ENGLISH the question that follows.

Jeremiah 44:1–6

- 1 הַדְּבַר אֲשֶׁר הָיָה אֶל־יְרֵמְיָהוּ אֶל כָּל־הַיְּהוּדִים הַיֹּשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הַיֹּשְׁבִים בְּמִגְדֹּל וּבְתַחֲפִנְחָס וּבְנֶף וּבְאֶרֶץ פַּתְרוֹס לֵאמֹר:
2 כֹּה־אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־הַרְעָה אֲשֶׁר הִבֵּאתִי עַל־יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה וְהַנֶּגֶם חֲרָבָה הַיּוֹם הַזֶּה וְאִין בָּהֶם יוֹשֵׁב:
3 מִפְּנֵי רָעַתְּם אֲשֶׁר עָשׂוּ לְהַכְעִסְנִי לָלֶכֶת לְקַטֵּר לַעֲבֹד לֵאלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּם הִמָּה אַתֶּם וְאַבְתִּיכֶם:
4 וְאֶשְׁלַח אֵלֵיכֶם אֶת־כָּל־עַבְדֵי הַנְּבִיאִים הַשְּׂכִים וְשִׁלַּח לֵאמֹר אֶל־נָא תַעֲשׂוּ אֵת דְּבַר־הַתַּעֲבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁנֵאתִי:
5 וְלֹא תַשְׁמְעוּ וְלֹא־הִטּוּ אֶת־אָזְנְכֶם לָשׁוּב מִרָעַתְכֶם לְבַלְתִּי קַטֵּר לֵאלֹהִים אֲחֵרִים:
6 וְתִתֵּן חֲמַתִּי וְאַפִּי וְתִבְעַר בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם וְתִהְיֶינָה לְחֲרָבָה לְשִׁמְמָה כִּי־וָה:

Jeremiah 44:13–14

- 13 וּפְקַדְתִּי עַל הַיּוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר פָּקַדְתִּי עַל־יְרוּשָׁלַם בְּחָרֹב בָּרָעַב וּבְדָבָר:
14 וְלֹא יִהְיֶה פָלִיט וְשָׂרִיד לְשְׂאֲרֵי יְהוּדָה הַבָּאִים לְגִוְר־שָׁם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלָשׁוּב אֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר־הִמָּה מִנְּשָׂאִים אֶת־נַפְשָׁם לָשׁוּב לְשִׁבְתַּת שָׁם כִּי לֹא־יָשׁוּבוּ כִּי אִם־פְּלִטִים:

With specific reference to the extracts provided and the text as a whole, discuss the historical background to Jeremiah's words and the situation of the people of Judah at this time.

10

Section II — Non-prescribed Text

20 marks

Attempt Questions 4–6

Allow about 45 minutes for this section

Answer each question in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Question 4 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalm 100:1–5

- | | |
|--|---|
| מִזְמוֹר לַתּוֹדָה הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ: | 1 |
| עֲבַדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי בְרִנָּה: | 2 |
| דָּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא [וְלֹא] אֲנַחְנוּ עָמֹ וְצֹאן | 3 |
| מִרְעִיתוֹ: | |
| בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצֵרְתִּי בְּתִהְלָה הוֹדוּ־לּוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ: | 4 |
| כִּי־טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד־דָּר וָדָר אֱמוּנָתוֹ: | 5 |

מִזְמוֹר	<i>song/psalm</i>
רִנָּה	<i>singing</i>
חֲצֵר	<i>courtyard</i>

- (a) Identify all imperatives in verses 1 and 2. 2
- (b) The psalm contains a *Qeré Ketiv* (verse 3). 2
How does this affect our understanding of the text?
- (c) The psalm is entitled מִזְמוֹר לַתּוֹדָה. 4
To what extent does the content of the psalm reflect this title? Give examples from the text to justify your answer.

Question 5 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalms 96:1–10

- 1 שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ:
2 שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ בְּשָׂרוּ מִיּוֹם־לֵוֹם יְשׁוּעָתוֹ:
3 סִפְּרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו:
4 כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד נֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים:
5 כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים יְהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה:
6 הוֹדִיָּה־דֶרֶךְ לִפְנֵי עֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ:
7 הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וָעֹז:
8 הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ־מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו:
9 הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהִדְרַת־קֹדֶשׁ חִילוּ מִפְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:
10 אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ אֶרֶץ־תְּכוֹן תִּבְלַל בַּל־תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים
בְּמִישְׁרִים:

חצר	courtyard	בשר	to announce
חל	to tremble	אליל	idol
תבל	world	הוד	splendour
מוט	to move	הדר	Majesty
דין	to judge		

- (a) What theological message does the psalmist convey in verse 5? **1**
- (b) Identify the poetic features used by the psalmist in this extract and explain their use. **5**

Question 6 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Psalms 127:1–5

- 1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְשִׁלְמֹה אִם־יְהוָה | לֹא־יִבְנֶה בַּיִת שׁוּא | עֲמָלּוֹ בּוֹנִיּוֹ בּוֹ
אִם־יְהוָה לֹא־יִשְׁמְרֶנּוּ עִיר שׁוּא | שָׁקֵד שׁוֹמֵר:
2 שׁוּא לָכֶם | מְשֻׁכְּמֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי־שֵׁבֶת אֲכָלִי לֶחֶם הָעֲצָבִים כֵּן יִתֵּן
לְיָדִידּוֹ שְׂנֵא:
3 הִנֵּה נִחַלְתָּ יְהוָה בָּנִים שָׂכָר פְּרִי הַבֶּטֶן:
4 כְּחֻצִּים בְּיַד־גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים:
5 אֲשֶׁר־י הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת־אֲשָׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא־יִבְשׁוּ כִּי־יִדְבְּרוּ
אֶת־אוֹיְבֵי בִשָּׁעַר:

חֵץ	arrow	עֲצָב	toil
אֲשֶׁר־י	happy	יָדִיד	loved one
אֲשָׁפָה	quiver (a holder for arrows)	שָׂכָר	reward

- (a) Parse the following words, giving root, *binyan* and tense/aspect. 1
- (i) מָלֵא (verse 5) 1
- (ii) יִבְשׁוּ (verse 5) 1
- (b) Give THREE examples from verses 1 and 2 where the psalmist describes the indispensable role of God in supporting human beings. 2
- (c) How is the significance of having children described in verses 3–5? 2

End of paper

BLANK PAGE

BLANK PAGE

BLANK PAGE